

Το
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΑΣ
Τμήμα 30ο Τριμελές

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 11.6.2021, με δικαστές τις Αγγελική Βρεττού, Πρόεδρο Πρωτοδικών Δ.Δ., Μαρία Στύλιου, Πρωτοδίκη Δ.Δ. (εισηγήτρια), Φανή Σωτηριάδου, Πάρεδρο Δ.Δ., και γραμματέα τον Κωνσταντίνο Γεωργακόπουλο, δικαστικό υπάλληλο, για να δικάσει την προσφυγή με ημερομηνία κατάθεσης 4.12.2018, του

κατά του ν.π.δ.δ. με την ονομασία «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» (Ε.Φ.Κ.Α.) ,ως οιονεί καθολικού διαδόχου του ν.π.δ.δ. με την ονομασία «Ενιαίο Ταμείο Ανεξάρτητα Απασχολουμένων - Τομέας Ασφάλισης Νομικών» (Ε.Τ.Α.Α. - Τ.Α.Ν.) και ήδη «Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» (ε - Ε.Φ.Κ.Α.) , που εκπροσωπείται νομίμως και παραστάθηκε

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα,
το Δικαστήριο σκέφτηκε σύμφωνα με τον νόμο.

1.Επειδή, το κρινόμενη ένδικο βοήθημα, τιτλοφορούμενο «προσφυγή», νομίμως εισάγεται προς εκδίκαση ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, μετά την 4715/2020 ανασταλτική απόφασή του (Τμήμα 30ο Τριμελές). Με το ένδικο βοήθημα αυτό, για την άσκηση του οποίου καταβλήθηκε παράβολο 25 € (βλ. το με κωδικό πληρωμής: 246460237959 02010071/ 2018 ε - παράβολο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων σε συνδυασμό με το από 3.12.2018 αποδεικτικό εξόφλησης της Τράπεζας Πειραιώς), ο προσφεύγων ζητά : α) να ακυρωθεί η σιωπηρή απόρριψη, από το «αρμόδιο για την εκδίκαση ενστάσεων όργανο του Ε.Φ.Κ.Α.», της 1389986/23.10.2017 διοικητικής προσφυγής του («ένστασης»), κατά της σιωπηρής απόρριψης, από τον Τομέα Νομικών του Ε.Φ.Κ.Α. (ως οιονεί καθολικό διάδοχο του Ε.Τ.Α.Α. - Τ.Α.Ν.), της 752627/23.5.2017 αίτησής του, περί επαναφοράς της κύριας σύνταξής του στο ύψος όπου ανερχόταν στις 31.12.2011, δηλαδή πριν λάβουν χώρα οι περικοπές των ν. 4051/2012 και 4093/2012, περί γνωστοποίησης του ακριβούς ύψους των κατά τα ανωτέρω περικοπών και περί νομιμότητας επιστροφής των ποσών αυτών, συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων (δώρων) εορτών και αδειάς, β) να επαναφερθεί η κύρια και η επικουρική σύνταξή του στο ύψος όπου ανέρχονταν στις 31.12.2011, δηλαδή πριν λάβουν χώρα οι περικοπές των προαναφερθέντων νόμων, καθώς και του ν. 4387/2016 και γ) να υποχρεωθεί ο Ε.Φ.Κ.Α. να του καταβάλει, νομιμοτόκως, το ποσό που αντιστοιχεί στις περικοπές της κύριας και της επικουρικής σύνταξής του κατά το χρονικό διάστημα 1.1.2012 – 30.11.2018, το οποίο, κατά τους ισχυρισμούς της προσφυγής του, όπως συμπληρώνονται με το από 8.6.2021 κατατεθέν πριν τη συζήτηση υπόμνημα, ανέρχεται σε ύψος 49.424,42 ευρώ.

2. Επειδή, όπως γίνεται παγίως δεκτό, το Διοικητικό Πρωτοδικείο, όταν δικάζει, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7 παρ. 1 εδ. α του ν. 702/1977 (Φ.Ε.Κ. Α 268/19.9.1977), 68 παρ. 2 και 79 του Κ.Δ.Δ., επί προσφυγής ουσίας στρεφόμενης κατά πράξης οργάνων ασφαλιστικού οργανισμού απορριπτικής ασφαλιστικού αιτήματος, μπορεί, όχι μόνο να ακυρώσει την πράξη, αλλά, έχοντας πλήρη δικαιοδοσία, να διαμορφώσει το ουσιαστικό περιεχόμενο του ασφαλιστικού δικαιώματος, καθορίζοντας, εφόσον υποβάλλεται σχετικό αίτημα, το ποσό της ασφαλιστικής παροχής στο προσήκον ύψος και επιδικάζοντας, υπέρ του ασφαλισμένου, τα οφειλόμενα ποσά για ασφαλιστικές παροχές, από τον χρόνο κατά τον οποίο έπρεπε να αρχίσει, κατά νόμο, η καταβολή τους, καθώς και να επιδικάσει υπέρ αυτού και τους τυχόν οφειλόμενους νόμιμους τόκους ή τόκους υπερημερίας - η δε υποχρέωση του ν.π.δ.δ., κατά του οποίου στρέφεται η προσφυγή, για την καταβολή τόκων αρχίζει από την άσκηση της προσφυγής (Σ.τ.Ε. 627/2019, 1796/2017, 1030/2015, κ.α.).

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, σε συνδυασμό με το περιεχόμενο του κρινόμενου ενδίκου βοηθήματος, το Δικαστήριο κρίνει ότι αυτό αποτελεί προσφυγή, στρεφόμενη κατά της απόρριψης από τον Ε.Φ.Κ.Α., οιονεί καθολικό διάδοχο του Ε.Τ.Α.Α. - Τ.Α.Ν., των αιτημάτων του προσφεύγοντα όσον αφορά τις περικοπές επί της κύριας σύνταξης του, η οποία πρέπει, περαιτέρω, να εξεταστεί ως προς το παραδεκτό της άσκησής της. Τα δε περιλαμβανόμενα στην κρινόμενη προσφυγή αιτήματα περί επαναφοράς και της επικουρικής σύνταξης του προσφεύγοντα στο ύψος όπου αυτή ανέρχονταν στις 31.12.2011, καθώς και περί επιδίκασης σ' αυτόν διαφορών επικουρικής σύνταξης χρονικού διαστήματος 1.1.2012 – 30.11.2018, είναι απορριπτέα ως απαράδεκτα, εφόσον η προσφυγή δεν στρέφεται κατά πράξης οργάνων ασφαλιστικού οργανισμού απορριπτικής αιτήματος σχετικού με την επικουρική σύνταξη του προσφεύγοντα.

3. Επειδή, ο Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας [Κ.Δ.Δ., ν. 2717/1999 (Φ.Ε.Κ. Α 97/17.5.1999)] ορίζει, στο άρθρο 63, ότι : «1. Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται σε ειδικές διατάξεις του Κώδικα, οι εκτελεστές ατομικές διοικητικές πράξεις ή παραλείψεις, από τις οποίες δημιουργούνται κατά νόμο διοικητικές διαφορές ουσίας, υπόκεινται σε προσφυγή. 2. Παράλειψη υπάρχει όταν η διοικητική αρχή, αν και υποχρεούται κατά νόμο, δεν εκδίδει εκτελεστή ατομική διοικητική πράξη για να ρυθμίσει ορισμένη έννομη σχέση. Η παράλειψη συντελείται με την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας που τυχόν τάσσει ο νόμος για την έκδοση, είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, της πράξης αυτής. Στην τελευταία αυτήν περίπτωση (σιωπηρή άρνηση), αν από το νόμο δεν τάσσεται τέτοια προθεσμία, η παράλειψη συντελείται με την πάροδο άπρακτου τριμήνου από την υποβολή της σχετικής αίτησης στη Διοίκηση. Η κατά τις προηγούμενες περιόδους παράλειψη συντελείται, επίσης, με την έκδοση θετικής διοικητικής πράξης από την οποία συνεπάγεται εμμέσως η βούληση της Διοίκησης να μην προβεί στη ρύθμιση ορισμένης έννομης σχέσης. 3. Στις περιπτώσεις που από το νόμο προβλέπεται, κατά της πράξης ή της παράλειψης, διοικητική

προσφυγή, η οποία ασκείται, μέσα σε ορισμένη προθεσμία, ενώπιον του ίδιου ή ιεραρχικώς προϊσταμένου ή άλλου ειδικώς κατεστημένου, οργάνου, και συνεπάγεται τον έλεγχο της πράξης ή της παράλειψης κατά το νόμο και την ουσία (ενδικοφανής προσφυγή), το ένδικο βοήθημα της προσφυγής ασκείται παραδεκτώσ μόνο κατά της πράξης που εκδίδεται για την ενδικοφανή προσφυγή. ... 4. Αν παρέλθει η προθεσμία που τάσσει τυχόν ειδικώς ο νόμος προς έκδοση απόφασης για την ενδικοφανή προσφυγή ή, σε περίπτωση που δεν τάσσεται τέτοια προθεσμία, αν παρέλθει άπρακτο τρίμηνο από την άσκησή της, το ένδικο βοήθημα της προσφυγής ασκείται κατά της, τεκμαιρόμενης από τη πάροδο της προθεσμίας, απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής. ...», στο άρθρο 66, ότι : «1. Η προσφυγή ασκείται μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών, η οποία αρχίζει : ... Β) Σε περίπτωση παράλειψης, από τη συντέλεσή της. ...», στο άρθρο 67, ότι : «1. Η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής διακόπτεται, για μια μόνο φορά, με την άσκηση κάθε διοικητικής προσφυγής, πλην εκείνης που προβλέπεται από τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 63. Το κατά την προηγούμενη περίοδο αποτέλεσμα επέρχεται ακόμη και αν η διοικητική προσφυγή έχει απευθυνθεί σε αναρμόδιο διοικητικό όργανο. ... 2. Η προθεσμία, η οποία διακόπτεται κατά την προηγούμενη παράγραφο, κινείται εξαρχής από την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας που τυχόν τάσσει ο νόμος για απάντηση, αλλιώς από την πάροδο άπρακτων τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης ή από την τυχόν επίδοση, πριν περάσουν οι προηγούμενες προθεσμίες, της απάντησης για την απλή ή την ειδική διοικητική προσφυγή» και στο άρθρο 35 ότι : «Το δικαστήριο ελέγχει και αυτεπαγγέλτως τη συνδρομή των διαδικαστικών προϋποθέσεων.»

Περαιτέρω, στο άρθρο 24 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας [Κ.Δ.Διαδ., ν. 2690/1999 (Φ.Ε.Κ. Α 45/9.3.1999)] ορίζεται ότι : «1. Αν από τις σχετικές διατάξεις δεν προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης της, κατά το επόμενο άρθρο, ειδικής διοικητικής, ή ενδικοφανούς, προσφυγής, ο ενδιαφερόμενος, για την αποκατάσταση υλικής ή ηθικής βλάβης των έννομων συμφερόντων του που προκαλείται από ατομική διοικητική πράξη μπορεί, για οποιονδήποτε λόγο, με αίτησή του, να ζητήσει, είτε από τη διοικητική αρχή η οποία εξέδωσε την πράξη, την ανάκληση ή την τροποποίησή της (αίτηση θεραπείας), είτε, από την αρχή η οποία προΐσταται εκείνης που εξέδωσε την πράξη, την ακύρωσή της (ιεραρχική προσφυγή). ...».

Από τη διάταξη αυτή συνάγεται ότι απλή διοικητική προσφυγή (αίτηση θεραπείας) ασκείται μόνο κατά ρητών πράξεων, εκτός εάν ο νόμος ορίζει διαφορετικά (Σ.τ.Ε. 1155/2015). Των ανωτέρω παρέπεται ότι, όταν δεν προβλέπεται άσκηση διοικητικής προσφυγής κατά σιωπηρής απόρριψης αίτησης, τυχόν ασκούμενη δεν διακόπτει την προθεσμία προσβολής της σιωπηρής απόρριψης της αίτησης, με ένδικο βοήθημα, ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου, ενώ η ρητή ή σιωπηρή απόρριψη τέτοιας διοικητικής προσφυγής στερείται εκτελεστότητας (Σ.τ.Ε. 490/2002, 2082/2001, 3642/1999).

4. Επειδή, ο ν. 861/1979 (Φ.Ε.Κ. Α 2/5.1.1979), στο πεδίο εφαρμογής του οποίου υπήχθη το τέως Ε.Τ.Α.Α., δυνάμει της Φ.10060/7075/394/30.3.2009 απόφασης της Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (Φ.Ε.Κ. Β 672/13.4.2009), ορίζει, στο άρθρο 1, ότι : «1. Η αναγνώρισις χρόνου προϋπηρεσιών ως συνταξίμου και η απονομή των πάσης φύσεως παροχών (συντάξεων, εφ' άπαξ, παροχών ασθενείας, ανεργίας, εξόδων κηδείας κ.λπ.) των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφαλίσεως αρμοδιότητος του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών, ενεργείται δι' αποφάσεως του Προϊσταμένου των υπηρεσιών του οικείου ασφαλιστικού Οργανισμού ... Εις τας ανωτέρω διατάξεις υπάγονται οι ασφαλιστικοί οργανισμοί οι οποίοι καθορίζονται εκάστοτε δι' αποφάσεως του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών, μετά γνώμην του Δ.Σ. εκάστου εξ αυτών ... 3. Η κατά την παράγραφον 1 απόφασις υπόκειται εις ένστασιν, ασκουμένην υπό παντός έχοντος έννομον συμφέρον, ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου ασφαλιστικού οργανισμού, εντός προθεσμίας τριών μηνών, αρχομένης από της κοινοποιήσεως της αποφάσεως. 4. Το Διοικητικόν Συμβούλιον υποχρεούται να εκδώση την σχετικήν απόφασίν του εντός μηνός από της υποβολής της ενστάσεως ... ».

Κατά την έννοια της ως άνω διάταξης, σε ένσταση υπόκεινται μόνο οι κατά την παρ. 1 του ως άνω άρθρου του ν. 861/1979 αποφάσεις του αρμόδιου Διευθυντή, με τις οποίες απορρίπτεται ρητώς ασφαλιστικό αίτημα που εμπίπτει στην κατά νόμο αρμοδιότητά του (όπως αίτημα περί απονομής συνταξιοδοτικής παροχής) - όχι, όμως, και τυχόν παράλειψή του να αποφανθεί επί σχετικού αιτήματος του ενδιαφερομένου, η οποία προσβάλλεται ευθέως με προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου Διοικητικού Πρωτοδικείου, μετά από τη συμπλήρωση άπρακτου τριμήνου από της υποβολής του εν λόγω αιτήματος (Σ.τ.Ε. 3325/1996, 3556/1990 · Δ.Εφ.Αθ. 3682/2020, Δ.Εφ.Χαν. 79 - 81/2018, Δ.Εφ.Αθ. 3795/2016).

5. Επειδή, εν προκειμένω, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στις σκ. 3 και 4 της παρούσας απόφασης, η σιωπηρή απόρριψη της 752627/23.5.2017 αίτησης του προσφεύγοντα ενώπιον του Τομέα Νομικών του Ε.Φ.Κ.Α. δεν υπόκειται στην προβλεπόμενη από το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 861/1979 ένσταση (ενδικοφανή προσφυγή) ενώπιον του Ε.Φ.Κ.Α., ούτε, άλλωστε, σε αίτηση θεραπείας του άρθρου 24 του Κ.Δ.Διαδ., καθόσον η παράλειψη αυτή δεν συνιστά ρητή πράξη. Κατά συνέπεια, η προσβαλλόμενη σιωπηρή απόρριψη της 1389986/23.10.2017 διοικητικής προσφυγής («ένστασης»), που ο προσφεύγων άσκησε ενώπιον του «αρμόδιου για την εκδίκαση ενστάσεων οργάνου του Ε.Φ.Κ.Α.», στερείται εκτελεστότητας και απαραδέκτως προσβάλλεται με την κρινόμενη προσφυγή.

Περαιτέρω, όσον αφορά την 752627/23.5.2017 αίτηση του προσφεύγοντα καθαυτή, παρελθόντος, στις 23.8.2017, άπρακτου τριμήνου από την υποβολή της και τεκμαιρόμενης αυτής σιωπηρώς απορριφθείσας, εκκίνησε, στις 16.9.2017 [λαμβανομένης υπόψη της αναστολής των προθεσμιών κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών, δηλαδή το διάστημα 1.7.2017 – 15.9.2017 (άρθ. 11 του κωδικοποιητικού διατάγματος της 26.6/10.7.1944 «Περί κώδικος των νόμων περί δικών του Δημοσίου», Φ.Ε.Κ. Α 139/10.7.1944, σε συνδυασμό με άρθ. 11 παρ. 1 και

2 του ν. 1756/1988, «Κώδικας Οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργιών», Φ.Ε.Κ. Α 35/25.2.1988], η - κατ' άρθρο 66 παρ. 1 του Κ.Δ.Δικ. - εξηκονθήμερη προθεσμία άσκησης προσφυγής ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, η οποία, μη διακοπείσα, κατά τα προεκτεθέντα, από την άσκηση της 1389986/23.10.2017 διοικητικής προσφυγής («ένστασης»), εξέπνευσε στις 14.11.2017, δηλαδή σε χρόνο προγενέστερο της από 4.12.2018 άσκησης της κρινόμενης προσφυγής. Όμως, από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, προκύπτει ότι, σε απάντηση της 752627/23.5.2017 αίτησης του προσφεύγοντα, εκδόθηκε η 965357/5.7.2017 πράξη της Διευθύντριας της Περιφερειακής Διεύθυνσης Παροχών του Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ε.Φ.Κ.Α., με την οποία απορρίφθηκε, ρητώς, το σχετικό αίτημά του και η οποία έχουσα, κατά τούτο, εκτελεστό περιεχόμενο και έχοντας εκδοθεί πριν λάβει χώρα η συζήτηση της υπόθεσης κατά την παρούσα δικάσιμο, πρέπει, κατ' εκτίμηση του δικογράφου, να θεωρηθεί ως πράξη συμπροσβαλλόμενη και μόνη παραδεκτώς προσβαλλόμενη με την κρινόμενη προσφυγή (άρθρο 63 παρ. 7 του Κ.Δ.Δικ.).

Η ως άνω πράξη προσβάλλεται εμπροθέσμως, αφού δεν προκύπτει κοινοποίησή της στον προσφεύγοντα, ενώ, εφόσον στο σώμα της δεν έχει συμπεριληφθεί ενημέρωση για τη δυνατότητα και τους όρους άσκησης της προβλεπόμενης, κατ' άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 861/1979, ενδικοφανούς προσφυγής, καθώς και για τις απορρέουσες από τη σχετική παράλειψη συνέπειες, η από μέρους του προσφεύγοντα μη τήρηση της ενδικοφανούς διαδικασίας των παρ. 3 και 4 του άρθρου 1 του ν. 861/1979 [άρθ. 63 παρ. 3 του Κ.Δ.Δικ. σε συνδυασμό με άρθ. 16 παρ. 1 του Κ.Δ.Διαδ. (ν. 2690/1999, Φ.Ε.Κ. Α 45/9.3.1999) · Σ.τ.Ε. 2130/2017 σκ. 9, 1159/2012 σκ. 5, κ.α.] δεν καθιστά απαράδεκτη την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής.

6. Επειδή, με τις 2287-2290/2015 αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας (Σ.τ.Ε.), κρίθηκε ότι, με την εμφάνιση της οξείας δημοσιονομικής κρίσης στις αρχές του έτους 2010, ο νομοθέτης, εκτιμώντας ότι υφίστατο άμεσος κίνδυνος κατάρρευσης της οικονομίας και χρεοκοπίας της Χώρας και ότι ο μόνος τρόπος για να αντιμετωπιστεί η κατάσταση ήταν η προσφυγή στη χρηματοδοτική υποστήριξη από τα κράτη της Ευρωζώνης και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, έλαβε, έναντι της υποστήριξης αυτής, κυριαρχικώς, σειρά μέτρων περιστολής των δημοσίων δαπανών, μεταξύ των οποίων και η διενέργεια περικοπών και μειώσεων συνταξιοδοτικών παροχών των συνταξιοδοτούμενων από το Δημόσιο και από τους φορείς υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης. Οι περικοπές και μειώσεις αυτές - οι οποίες ξεκίνησαν από τα επιδόματα εορτών και αδειάς του Δημοσίου και των οργανισμών κύριας ασφάλισης [άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 3833/2010 (Φ.Ε.Κ. Α 40/15.3.2010), άρθρο τρίτο παρ. 6, 10 - 14 του ν. 3845/2010 (Φ.Ε.Κ. Α 65/6.5.2010), άρθρο μόνο του ν. 3847/2010 (Φ.Ε.Κ. Α 67/11.5.2010), αντιστοίχως], συνεχίστηκαν, δε, με τη θέσπιση της εισφοράς αλληλεγγύης των συνταξιούχων του Δημοσίου και των λοιπών συνταξιούχων οργανισμών κύριας ασφάλισης [άρθρο 11 του ν. 3865/2010 (Φ.Ε.Κ. Α 120/21.7.2010) και άρθρο 38 του ν. 3863/2010 (Φ.Ε.Κ. Α 115/15.7.2010), αντιστοίχως], την αναπροσαρμογή και τη συμπλήρωση της εισφοράς αυτής

και την επέκτασή της και στην επικουρική ασφάλιση [άρθρο 44 παρ. 10 - 13 του ν. 3986/2011 (Φ.Ε.Κ. Α 152/1.7.2011), άρθρο 2 παρ. 13 του ν. 4002/2011 (Φ.Ε.Κ. Α 180/22.8.2011)], καθώς και με τις μειώσεις στις συντάξεις των κάτω των 55 ετών συνταξιούχων κατά 40%, για το πέραν των 1.000 € ποσό αυτών, περαιτέρω, δε, με μειώσεις στις κύριες και επικουρικές συντάξεις που υπερέβαιναν, αντιστοίχως, τα 1.200 και τα 150 € [άρθρο 1 παρ. 10 και άρθρο 2 παρ. 1 - 5 και 14 του ν. 4024/2011 (Φ.Ε.Κ. Α 226/27.10.2011)] - εντάσσονται στις δέσμες μέτρων που έχουν ως βάση τις προβλέψεις του πρώτου «Μνημονίου» και του πρώτου «Μεσοπροθέσμου Πλαισίου» και συνιστούν μέτρα «άμεσης απόδοσης», για την εξεύρεση πόρων προς αντιμετώπιση της έκτακτης ανάγκης στην οποία βρέθηκε η Χώρα. Με τα δεδομένα αυτά, οι προαναφερθείσες περικοπές, έχοντας αποφασιστεί υπό την πίεση των ως άνω όλως εξαιρετικών περιστάσεων και επιβαλλόμενες, κατά την εκτίμηση του νομοθέτη, για την άμεση αντιμετώπιση της κρίσης, δεν παραβιάζουν τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 4 παρ. 1 και 5, 22 παρ. 5, 25 παρ. 1 και 4 και 106 παρ. 1 του Συντάγματος.

Ειδικότερα, οι περικοπές αυτές, ενόψει του ύψους και των εν γένει χαρακτηριστικών τους, καθώς και των συνθηκών υπό τις οποίες θεσπίστηκαν, ούτε στην αρχή της αναλογικότητας αντίκεινται, καθώς δεν παρίστανται, πάντως, απρόσφορες ή μη αναγκαίες να υπηρετήσουν τον δημόσιο σκοπό για τον οποίο επιβλήθηκαν, ούτε τον πυρήνα του δικαιώματος στην κοινωνική ασφάλιση προσβάλλουν, καθώς δεν υφίστανται σοβαρές ενδείξεις ότι θίγουν το εγγυημένο από το άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος ελάχιστο επίπεδο αξιοπρεπούς διαβίωσης των συνταξιούχων. Ενόψει, άλλωστε, των ανωτέρω συνθηκών θέσπισής τους, δεν απαιτείτο περαιτέρω εκτίμηση των επιπτώσεών τους από τον νομοθέτη.

Τέλος, δεν δύναται να γεννηθεί ζήτημα παραβίασης της αρχής της προστατευόμενης εμπιστοσύνης, δεδομένου ότι τα ληφθέντα μέτρα επιβλήθηκαν, όπως αναφέρθηκε, ενόψει έκτακτων και απρόβλεπτων συνθηκών και είχαν επείγοντα χαρακτήρα. Κατόπιν αυτών, οι ως άνω διατάξεις, κατά το μέρος που με αυτές επιβλήθηκαν οι προαναφερθείσες περικοπές και μειώσεις, είναι, από τις ανωτέρω απόψεις, συμβατές με το Σύνταγμα. Άλλωστε, οι περικοπές, που θεσπίστηκαν με τις διατάξεις αυτές, δεν αντίκεινται ούτε στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α., εφόσον, υπό τα ανωτέρω δεδομένα, δεν κλονίζεται η δίκαιη ισορροπία μεταξύ του γενικού συμφέροντος που τις υπαγόρευσε και των περιοριζόμενων με αυτές περιουσιακών δικαιωμάτων.

7. Επειδή, ακολούθως, ο ν. 4051/2012 «Ρυθμίσεις συνταξιοδοτικού περιεχομένου και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις εφαρμογής του Μνημονίου Συνεννόησης του ν. 4046/2012» (Φ.Ε.Κ. Α' 40/29.2.2012), προέβλεψε νέες περικοπές για τις συντάξεις του Δημοσίου και για τις κύριες συντάξεις των φορέων κοινωνικής ασφάλισης που υπερέβαιναν τα 1.300 € (άρθρα 1 παρ. 1 και 6 παρ. 1, αντιστοίχως), καθώς και για τις επικουρικές συντάξεις που υπερέβαιναν τα 250 ευρώ (άρθρο 6 παρ. 2). Περαιτέρω, με το άρθρο πρώτο παρ. ΙΑ, υποπαρ. ΙΑ.5 περ. 1 και υποπαρ. ΙΑ.6 περ. 3 του ν. 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου

Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016» (Φ.Ε.Κ. Α' 222/12.11.2012), προβλέφθηκαν περαιτέρω μειώσεις σε ποσοστά από 5% έως και 20%, για τις από οποιαδήποτε πηγή και για οποιαδήποτε αιτία συντάξεις, που υπερέβαιναν, είτε αυτοτελώς είτε αθροιστικώς, τα 1.000 ευρώ, για το πέραν των 1.000 ευρώ ποσό, καθώς και κατάργηση των δώρων εορτών και των επιδομάτων αδείας των συνταξιούχων των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης. Οι περικοπές αυτές των συντάξεων, που επήλθαν κατ' εφαρμογή του δεύτερου Μνημονίου Συνεννόησης (ν. 4046/2012) με τους ως άνω ν. 4051/2012 και 4093/2012, κρίθηκαν αντισυνταγματικές με τις 2287 και 2288/2015 αποφάσεις της Ολομέλειας του Σ.τ.Ε., για τον λόγο ότι δεν προηγήθηκε των περικοπών αυτών, που θεσπίστηκαν σε συνέχεια των περιγραφόμενων ανωτέρω προηγούμενων (που κρίθηκαν συνταγματικές) περικοπών και ενώ είχε παρέλθει διετία από τον πρώτο αιφνιδιασμό της οικονομικής κρίσης, η ειδική μελέτη που περιγράφεται στις ως άνω αποφάσεις.

Ειδικότερα, με τις εν λόγω αποφάσεις του Σ.τ.Ε., κρίθηκε ότι, σε περιπτώσεις εξαιρετικά δυσμενών δημοσιονομικών συνθηκών, δεν αποκλείεται, κατ' άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος, η επέμβαση του νομοθέτη για τη μείωση και των απονεμηθεισών ακόμη συντάξεων εφεξής, σε κάθε περίπτωση, όμως, η περικοπή των συντάξεων δεν μπορεί να παραβιάζει τον συνταγματικό πυρήνα του κοινωνικοασφαλιστικού δικαιώματος, τη χορήγηση, δηλαδή, στον συνταξιούχο τέτοιων παροχών που να του επιτρέπουν να διαβιώνει με αξιοπρέπεια.

Προκειμένου, δε, να καθίσταται εφικτός ο δικαστικός έλεγχος των οικείων νομοθετικών μέτρων από τις ανωτέρω συνταγματικές απόψεις, κρίθηκε ότι ο νομοθέτης, όταν λαμβάνει μέτρα συνιστάμενα σε περικοπή συνταξιοδοτικών παροχών, οφείλει, ενόψει και της γενικότερης υποχρέωσής του για "προγραμματισμό και συντονισμό της οικονομικής δραστηριότητας για την εδραίωση της κοινωνικής ειρήνης" (άρθρο 106 παρ. 1 του Συντάγματος), να έχει προβεί σε ειδική, εμπειριστατωμένη και επιστημονικά τεκμηριωμένη μελέτη, από την οποία να προκύπτει, αφενός μεν, ότι τα συγκεκριμένα μέτρα είναι πράγματι πρόσφορα αλλά και αναγκαία για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος βιωσιμότητας των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, ενόψει και των παραγόντων που το προκάλεσαν, έτσι ώστε η λήψη των μέτρων αυτών να είναι σύμφωνη με τις συνταγματικές αρχές της αναλογικότητας και της ισότητας στα δημόσια βάρη, αφετέρου δε, ότι οι επιπτώσεις από τα μέτρα αυτά στο βιοτικό επίπεδο των πληττόμενων προσώπων, συνδυαζόμενες με άλλα τυχόν ληφθέντα μέτρα (φορολογικά κ.λ.π.), αλλά και με το σύνολο των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών της δεδομένης συγκυρίας, δεν έχουν, αθροιστικά λαμβανόμενες, αποτέλεσμα τέτοιο που να οδηγεί σε ανεπίτρεπτη παραβίαση του πυρήνα του συνταγματικού δικαιώματος σε κοινωνική ασφάλιση. Κατόπιν τούτων, με τις ανωτέρω αποφάσεις κρίθηκε ότι οι διατάξεις των ν. 4051/2012 και 4093/2012, που θέσπισαν τις προσβληθείσες ενόπιον του Σ.τ.Ε. περικοπές στις συντάξεις, αντίκεινται στις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 4 παρ. 1 και 5, 22 παρ. 5, 25 παρ. 1 και 4, και 106

παρ. 1 του Συντάγματος, καθώς και στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α. και είναι, ως εκ τούτου, ανίσχυρες και μη εφαρμοστέες.

Με τις ίδιες αποφάσεις, οι οποίες δημοσιεύθηκαν στις 10.6.2015, το Σ.τ.Ε. όρισε, μετά από στάθμιση του δημοσίου συμφέροντος, συνιστάμενου στην οξυμένη δημοσιονομική κρίση και στην κοινώς γνωστή ταμειακή δυσχέρεια του ελληνικού Κράτους, ότι οι συνέπειες της αντισυνταγματικότητας των επίμαχων διατάξεων θα επέλθουν μετά τη δημοσίευση των αποφάσεων του αυτών, και ότι η διαγνωσθείσα αντισυνταγματικότητα θα έχει αναδρομικό χαρακτήρα μόνο για τους ενάγοντες των συγκεκριμένων υποθέσεων που ήχθησαν ενώπιόν του, και όσους άλλους είχαν ασκήσει ένδικα μέσα ή βοηθήματα μέχρι τον χρόνο δημοσίευσης των εν λόγω αποφάσεων του. Συναφώς, έγινε δεκτό (σκ. 26 της 2287/2015 και σκ. 25 της 2288/2015) ότι η από 10.6.2015 έναρξη των αποτελεσμάτων των εν λόγω αποφάσεων δεν συγκρούεται ούτε με το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος περί δικαστικής προστασίας, αλλά ούτε και με τα άρθρα 6 παρ. 1 της Ε.Σ.Δ.Α. και 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου αυτής, διότι, αφενός μεν, η αναδρομικότητα των συνεπειών των αποφάσεων του Σ.τ.Ε. δεν είναι αυτονόητη και αποκλειστική κάθε άλλης ρύθμισης, αφετέρου δε, με τον ως άνω τιθέμενο περιορισμό, δεν διαταράσσεται η δίκαιη ισορροπία μεταξύ των απαιτήσεων του γενικού συμφέροντος και της προστασίας των δικαιωμάτων των διοικουμένων, εφόσον αυτοί δεν αποστερούνται των δικαιωμάτων τους, τα οποία απλώς περιορίζονται, για τους προαναφερθέντες λόγους επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος (επίσης : Σ.τ.Ε. Ολομ. 1439/2020 σκ. 20, 479-481/2018 σκ. 27 και 28 / σκ. 28 και 29, 4741/2014 σκ. 25 και 26).

8. Επειδή, κατόπιν, σε συνέχεια των δεσμεύσεων που ανέλαβε η Ελληνική Δημοκρατία με τους ν. 4334/2015 «Επείγουσες ρυθμίσεις για τη διαπραγμάτευση και σύναψη συμφωνίας με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (Ε.Μ.Σ.)» (Φ.Ε.Κ. Α' 80/16.7.2015) και 4336/2015 «Συνταξιοδοτικές διατάξεις - Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης» (Φ.Ε.Κ. Α' 94/14.8.2015), στο πλαίσιο της συμφωνίας με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του συνταξιοδοτικού συστήματος, θεσπίστηκε ο ν. 4387/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας - Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού - συνταξιοδοτικού συστήματος - Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις», ο οποίος άρχισε να ισχύει, κατά το άρθρο 122 αυτού, από τη δημοσίευσή του στην Ε.τ.Κ., στις 12.5.2016 (Φ.Ε.Κ. Α 85/12.5.2016). Με το σύστημα ρυθμίσεων του ν. 4387/2016 επιχειρήθηκε μείζων μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, συνιστάμενη στη λήψη μέτρων για τη διασφάλιση της βιωσιμότητάς του, κατά την επιταγή του άρθρου 22 παρ. 5 του Συντάγματος.

Ειδικότερα, όπως αναφέρεται στην 1891/2019 απόφαση της Ολομέλειας του Σ.τ.Ε., με τον ν. 4387/2016, μεταξύ άλλων, μεταβλήθηκε εκ βάθρων το σύστημα υπολογισμού των συντάξεων των ασφαλισμένων στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, μισθωτών και αυταπασχολούμενων, περιλαμβανομένων και όσων ελάμβαναν ήδη σύνταξη πριν από την έναρξη ισχύος του εν λόγω

νόμου (παλαιών συνταξιούχων). Συναφώς, με την 1891/2019 απόφαση της Ολομέλειας του Σ.τ.Ε., κρίθηκε ότι ο νομοθέτης δεν εκωλύετο από τις 2287 και 2288/2015 αποφάσεις, με τις οποίες κρίθηκαν αντίθετες προς διατάξεις υπερνομοθετικής ισχύος οι περικοπές των ν. 4051/2012 και 4093/2012, να προβεί σε νέες ρυθμίσεις ως προς το ύψος των συντάξεων ή ακόμη και να επαναθεσπίσει τις κριθείσες ως παράνομες, κατά τα ανωτέρω, περικοπές, εφόσον λάμβανε υπόψη τα κριτήρια και ικανοποιούσε τις απαιτήσεις που έθεσε με τις ανωτέρω αποφάσεις του το Δικαστήριο, κατόπιν ερμηνείας των μνημονευθεισών συνταγματικών διατάξεων, είτε, ακόμη, διατηρώντας τη σχετική προς τούτο ευχέρειά του, να προβεί στη θέσπιση νέου ασφαλιστικού συστήματος, στο πλαίσιο του οποίου, εφόσον επέλεγε να υιοθετήσει εκ νέου τις ανωτέρω κριθείσες ως αντισυνταγματικές περικοπές των συντάξεων στο πλαίσιο του επανυπολογισμού των συντάξεων των παλαιών συνταξιούχων, όπως και έπραξε, υποχρεούτο να αιτιολογήσει ειδικώς τον λόγο για τον οποίο ήταν τούτο αναγκαίο, ενόψει της επιχειρούμενης συνολικής μεταρρυθμίσεως του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης.

Επίσης, κρίθηκε θεμιτή η επιλογή του νομοθέτη να προβεί, στο πλαίσιο του νέου ασφαλιστικού συστήματος και της ίδρυσης ενιαίου φορέα απονομής των κύριων συνταξιοδοτικών παροχών που εφαρμόζει ενιαίους κανόνες ως προς τον τρόπο υπολογισμού των απονεμόμενων στο σύνολο του πληθυσμού συντάξεων, σε επανυπολογισμό των ήδη καταβαλλόμενων, κατά τη δημοσίευση του ν. 4387/2016, συντάξεων.

Με την ίδια απόφαση, κρίθηκε συμβατή με το Σύνταγμα και αιτιολογημένη η επιλογή του νομοθέτη, προκειμένου να καθορίσει τις καταβλητέες, από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 στους ήδη κατά τη δημοσίευσή του συνταξιούχους, συντάξεις, στο πλαίσιο του επανυπολογισμού τους, να ορίσει ότι το ύψος των συντάξεων αυτών θα ανέρχεται στο ύψος που οι εν λόγω συντάξεις είχαν διαμορφωθεί μετά τις περικοπές των ν. 4051/2012 και 4093/2012, οι οποίες είχαν κριθεί αντισυνταγματικές με τις προαναφερθείσες 2287 και 2288/2015 αποφάσεις του. Κρίθηκε, δηλαδή, συμβατή με το Σύνταγμα η ρύθμιση του άρθρου 14 παρ. 2 περ. α του ν. 4387/2016, σύμφωνα με την οποία οι κύριες συντάξεις που καταβάλλονταν κατά τη δημοσίευση του νόμου (παλαιές συντάξεις) θα ανέρχονται στο ύψος στο οποίο αυτές είχαν διαμορφωθεί στις 31.12.2014 (με τις περικοπές των ν. 4051/2012 και 4093/2012). Ομοίως, με την 1890/2019 απόφαση της Ολομέλειας του Σ.τ.Ε. (σκέψη 20) κρίθηκε, καταρχήν, συνταγματικώς θεμιτή και η εκ νέου κατ' ουσίαν θέσπιση των ως άνω περικοπών, στο πλαίσιο επανυπολογισμού και των επικουρικών συντάξεων, με το άρθρο 96 παρ. 4 του ν. 4387/2016 (Σ.τ.Ε. 1440/2020).

9. Επειδή, εξάλλου, με την 1439/2020 απόφαση της Ολομέλειας του Σ.τ.Ε., αφού επισημάνθηκαν τα κριθέντα με τις 2287 – 2288/2015 και 1890 - 1891/2019 αποφάσεις του, κρίθηκε, περαιτέρω, ότι η διαγνωσθείσα ουσιαστική αντισυνταγματικότητα των διατάξεων των ν. 4051/2012 και 4093/2012 δεν θεραπεύτηκε με τη διάταξη του άρθρου 14 παρ. 2 εδ. α του ν. 4387/2016, υπό την έννοια ότι η τελευταία αυτή διάταξη, με την οποία, κατ' ουσία, υιοθετήθηκαν εκ νέου, στο πλαίσιο του εισαχθέντος με τον νόμο αυτό ασφαλιστικού συστήματος, οι εν λόγω περικοπές για τους ήδη

κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού συνταξιούχους (παλαιούς συνταξιούχους), ισχύει από τη δημοσίευση του εν λόγω νόμου (12.5.2016) και εφεξής, και όχι αναδρομικώς, δηλαδή δεν ανατρέχει στον χρόνο θέσπισης των εν λόγω περικοπών, υπό την έννοια της αναδρομικής ισχυροποίησής τους για το προγενέστερο διάστημα 1.1.2013 – 11.5.2016.

Επίσης, με την ίδια απόφαση κρίθηκε ότι η αντισυνταγματικότητα των επίμαχων διατάξεων των ν. 4051/2012 και 4093/2012 δεν δύνατο να θεραπευτεί με μεταγενέστερες της δημοσίευσης του ανωτέρω νόμου μελέτες, όπως αυτές που συνοδεύουν τον ν. 4387/2016. Τέλος, ότι ο χρονικός περιορισμός της ισχύος των αποτελεσμάτων που έθεσαν οι 2287 και 2288/2015 αποφάσεις του Σ.τ.Ε., δεν αφορά μόνο στη διαπίστωση της αντίθεσης προς το Σύνταγμα των διατάξεων των ν. 4051/2012 και 4093/2012, αλλά καταλαμβάνει και τη διαπιστωθείσα αντίθεση αυτών προς το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α..

10. Επειδή, τέλος, με το άρθρο 114 του ν. 4714/2020 (Φ.Ε.Κ. Α 148/31.7.2020), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 34 του ν. 4734/2020 (Φ.Ε.Κ. Α 196/8.10.2020), ορίστηκαν τα εξής : «1. Ποσά, τα οποία αντιστοιχούν σε περικοπές και μειώσεις κύριων συντάξεων συνταξιούχων του ιδιωτικού τομέα, οι οποίες επιβλήθηκαν κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4051/2012 (Α' 40), της υπ' αρ. 476/28.2.2012 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (Β 499) και της περ. 1 της υποπαρ. ΙΑ.5 της παρ. ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) και αφορούν το χρονικό διάστημα από 11.6.2015 και μέχρι τη δημοσίευση του ν. 4387/2016 (Α' 185), καταβάλλονται άτοκα στους δικαιούχους. 2. Τα καταβαλλόμενα ποσά της παρ. 1 είναι ανεκχώρητα και ακατάσχετα στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, δεν δεσμεύονται και δεν συμψηφίζονται με βεβαιωμένα χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους Δήμους, τις Περιφέρειες, τα Ασφαλιστικά Ταμεία ή τα Πιστωτικά Ιδρύματα. Κατά την καταβολή των ποσών της παρ. 1 δεν διενεργείται παρακράτηση φόρου, σύμφωνα με το άρθρο 60 του ν. 4172/2013 (Α 167), ούτε παρακράτηση ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013. 3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ρυθμίζονται ο τρόπος, η διαδικασία και οι λεπτομέρειες καταβολής των προς επιστροφή ποσών, η οποία ολοκληρώνεται μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2020. 4. Με την καταβολή των ποσών της παρ. 1 οι αξιώσεις των συνταξιούχων του ιδιωτικού τομέα για ποσά που αντιστοιχούν σε περικοπές, μειώσεις και καταργήσεις κύριων, επικουρικών συντάξεων, επιδομάτων αδείας και εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, κατά το χρονικό διάστημα από τις 11.6.2015 έως τη δημοσίευση του ν. 4387/2016, δυνάμει του ν. 4051/2012 και του ν. 4093/2012, αποσβένονται. 5. Η παρ. 4 δεν καταλαμβάνει τις εκκρεμείς ενώπιον των δικαστηρίων δίκες κατά τον χρόνο της δημοσίευσης του παρόντος, ως προς τις αξιώσεις που υπερβαίνουν το καταβαλλόμενο ποσό της παρ. 1».

Κατ'έξουσιοδότηση της προαναφερθείσας διάταξης εκδόθηκε η Φ.11321/35005/1528/13.10.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών - Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Φ.Ε.Κ. Β 4536/14.10.2020), η οποία ορίζει, στο άρθρο 1, ότι: «Επιστρέφονται αναδρομικά ποσά συντάξεων και προσυνταξιοδοτικών παροχών που αντιστοιχούν στις πραγματοποιηθείσες μειώσεις των κύριων συντάξεων για το χρονικό διάστημα από 11.06.2015 έως και 12.05.2016, οι οποίες θεσπίστηκαν με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4051/2012 (Α' 40) και τις διατάξεις της περ. 1 της υποπαρ. ΙΑ.5 της παρ. ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α 222), καθώς και με τις διατάξεις της υπ' αρ. 476/28-02-2012 απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (Β' 499), στο άρθρο 2, ότι : «1. Δικαιούχοι επιστροφής αναδρομικών ποσών είναι κατά το χρονικό διάστημα που ορίζεται στο άρθρο 1 της παρούσας : (α.) Οι συνταξιούχοι όλων των φορέων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών κύριας ασφάλισης που εντάχθηκαν στον κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ε – Ε.Φ.Κ.Α.) σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 4387/2016 (Α 85), καθώς και οι συνταξιούχοι της Τράπεζας της Ελλάδος ... » και, στο άρθρο 5 ότι : «1. Η καταβολή των επιστρεπτέων από τον ε – Ε.Φ.Κ.Α. ποσών γίνεται με εφάπαξ καταβολή μέχρι την 31.12.2020. ... 3. Τα ανωτέρω ποσά καταβάλλονται άτοκα στους δικαιούχους. ...».

11. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, προκύπτει ότι ο προσφεύγων, τέως δικηγόρος και συνταξιούχος, ως προς την κύρια σύνταξή του, από 10.5.1997, του πρώην Ταμείου Νομικών (..... πράξη απονομής σύνταξης του Διευθυντή Παροχών του Ταμείου Νομικών), κατόπιν Ε.Φ.Κ.Α., και, ήδη, ε-ΕΦΚΑ, υπέστη, κατ' εφαρμογή των μνημονιακών διατάξεων, μειώσεις στις συνταξιοδοτικές αποδοχές του. Με την 752627/23.5.2017 αίτησή του ενώπιον του Τομέα Νομικών του Ε.Φ.Κ.Α., ζήτησε την επαναφορά της κύριας σύνταξής του στο ύψος όπου ανερχόταν στις 31.12.2011, δηλαδή πριν λάβουν χώρα οι περικοπές των ν. 4051/2012 και 4093/2012, τη γνωστοποίηση του ακριβούς ύψους των κατά τα ανωτέρω περικοκωμένων ποσών συντάξεων, και τη νομιμότοκη επιστροφή των ποσών αυτών, συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων (δώρων) εορτών και αδείας. Μετά την πάροδο άπρακτου τριμήνου από την υποβολή της ως άνω αίτησης, υπέβαλε την/23.10.2017 διοικητική προσφυγή («ένσταση») κατά της σιωπηρής απόρριψής της, ενώπιον «του αρμόδιου για την εκδίκαση ενστάσεων οργάνου του Ε.Φ.Κ.Α.».

Κατόπιν, στις 4.12.2018, άσκησε την κρινόμενη προσφυγή. Τέλος, με την/2017 πράξη της Διευθύντριας της Περιφερειακής Διεύθυνσης Παροχών του Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ε.Φ.Κ.Α. - και ήδη προσβαλλόμενη (σκ. 3-5 της παρούσας απόφασης), η αίτησή του απορρίφθηκε ρητώς, με την αιτιολογία ότι η σύνταξή του είχε ορθώς υπολογιστεί, εφαρμοζόμενων των διατάξεων των ν. 4051/2012 και 4093/2012, που εξακολουθούσαν να ισχύουν.

12. Επειδή, με την κρινόμενη προσφυγή, ο προσφεύγων ισχυρίζεται, επικαλούμενος τις κρίσεις των 2287 - 2288/2015 αποφάσεων της Ολομέλειας του Σ.τ.Ε., ότι οι διατάξεις των άρθρων 6 παρ. 2 του ν. 4051/2012 και πρώτου παρ. ΙΑ, υποπαρ. ΙΑ.5 περ. 1 και υποπαρ. ΙΑ.6 περ. 3 του ν. 4093/2012, κατ' εφαρμογή των οποίων περιορίστηκε η κύρια σύνταξή του, αντίκεινται στα άρθρα 2 παρ. 1, 4 παρ. 1 και 5, 22 παρ. 5, 25 παρ. 1 και 4, 106 παρ. 1 του Συντάγματος, καθώς και στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α.. Ενόψει των ανωτέρω, ζητά όσα αναφέρθηκαν στη σκ. 1 της παρούσας απόφασης.

13. Επειδή, με το από 16.6.2021 κατατεθέν υπόμνημα του ε – Ε.Φ.Κ.Α., προβάλλεται, μεταξύ άλλων, ότι οι αξιώσεις του προσφεύγοντα επί των περικοπών της κύριας σύνταξής του δεν είναι νόμιμες για το προ της 10ης.6.2015 και το μετά την 13η.5.2016 χρονικό διάστημα, καθώς και ότι οι αξιώσεις του για το διάστημα 10.6.2015 – 12.5.2016 αποσβέστηκαν, κατ' εφαρμογή του άρθρου 114 του ν. 4714/2020.

14. Επειδή, εν προκειμένω, το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη του τις διατάξεις που εκτέθηκαν και ερμηνεύτηκαν στις προηγούμενες σκέψεις της παρούσας απόφασης, και συγκεκριμένα ότι :

Α) Με τις 2287 - 2288/2015 αποφάσεις της Ολομέλειας του Σ.τ.Ε. κρίθηκαν αντίθετες στα άρθρα 2 παρ. 1, 4 παρ. 1 και 5, 22 παρ. 5, 25 παρ. 1 και 4, και 106 παρ. 1 του Συντάγματος και στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α. οι διατάξεις των άρθρων 6 του ν. 4051/2012 και πρώτου παρ. ΙΑ υποπαρ. ΙΑ.5 περ. 1 και υποπαρ. ΙΑ.6 περ. 3 του ν. 4093/2012 ·

Β) Με τις ίδιες αποφάσεις, ορίστηκε ότι η διαγνωσθείσα αντισυνταγματικότητα των ως άνω διατάξεων θα έχει αναδρομικό χαρακτήρα μόνο για τους ενάγοντες των συγκεκριμένων υποθέσεων που ήχθησαν ενώπιόν του, καθώς και για όσους άλλους είχαν ασκήσει ένδικα μέσα ή βοηθήματα μέχρι τον χρόνο δημοσίευσης των αποφάσεων αυτών (10.6.2015), χωρίς ο κατά τα ανωτέρω περιορισμός να αντίκειται σε υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις (Σ.τ.Ε. Ολομ. 1439/2020 σκ. 20, 479-481/2018 σκ. 27 και 28 / σκ. 28 και 29, 2287/2015 σκ. 26, 2288/2015 σκ. 25, 4741/2014 σκ. 25 και 26) – η δε κρινόμενη προσφυγή ασκήθηκε στις 4.12.2018 (αριθμός εισαγωγής : ΠΡ 11190/4.12.2018) ·

Γ) Με τις 1891 - 1890/2019 αποφάσεις της Ολομέλειας του Σ.τ.Ε. κρίθηκε, καταρχήν, συνταγματικώς θεμιτή η εκ νέου, κατ' ουσίαν, θέσπιση, με τις διατάξεις των άρθρων 14 παρ. 2 περ. α και 96 του ν. 4387/2016, των ως άνω περικοπών, στο πλαίσιο επανυπολογισμού κύριων και επικουρικών συντάξεων, αντίστοιχα, και, επομένως, από τη δημοσίευση του τελευταίου αυτού νόμου (12.5.2016) και εφεξής, οι ως άνω περικοπές, έχοντας ως έρεισμα τις διατάξεις του, είναι νόμιμες ·

Δ) Με την 1439/2020 απόφαση της Ολομέλειας του Σ.τ.Ε. κρίθηκε ότι η διάταξη του άρθρου 14 παρ. 2 περ. α του ν. 4387/2016 ισχύει για το μέλλον, ενώ, για τον ίδιο λόγο, και η διάταξη του άρθρου 96 του ίδιου νόμου δεν ανατρέχει σε χρόνο πριν από τη δημοσίευσή του (12.5.2016), επομένως, οι εν λόγω διατάξεις δεν καταλαμβάνουν ρυθμιστικά το προγενέστερο της δημοσίευσής

του διάστημα (1.1.2013 - 11.5.2016), υπό την έννοια της αναδρομικής ισχυροποίησης των επιβληθεισών με τους ν. 4051/2012 και 4093/2012 περικοπών.

Με τα δεδομένα αυτά, το Δικαστήριο κρίνει ότι μη νομίμως περικόπηκε, δυνάμει των ένδικων διατάξεων των ν. 4051/2012 και 4093/2012, η κύρια σύνταξη του προσφεύγοντα, κατά το χρονικό διάστημα από 11.6.2015 (ημερομηνία δημοσίευσης των 2287 – 2288/2015 αποφάσεων του Σ.τ.Ε.) έως 11.5.2016 (ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 4387/2016), και, για τον λόγο αυτό, η προσβαλλόμενη 965357/5.7.2017 πράξη της Διευθύντριας της Περιφερειακής Διεύθυνσης Παροχών του Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ε.Φ.Κ.Α., κατά το μέρος που δέχτηκε τα αντίθετα και απέρριψε την 752627/23.5.2017 αίτησή του για το προαναφερθέν χρονικό διάστημα, είναι μη νόμιμη και ακυρωτέα, κατά τα εν μέρει βασίμως προβαλλόμενα με την κρινόμενη προσφυγή.

Των ανωτέρω παρέπεται ότι ο προσφεύγων δικαιούται τη νομιμότοκη, από την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής (4.12.2018) και έως την εξόφληση (σκ. 2 της παρούσας απόφασης), επιστροφή του ποσού που αντιστοιχεί στις προαναφερθείσες παράνομες περικοπές που διενεργήθηκαν στην κύρια σύνταξή του κατά το ως άνω χρονικό διάστημα, συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων (δώρων) εορτών και αδειάς που θα ελάμβανε κατά το χρονικό διάστημα αυτό – υπό την επιφύλαξη, ως προς τα τελευταία, των περιορισμών και προϋποθέσεων που τίθενται από τις διατάξεις του άρθρου τρίτου παρ. 10 επομ. του ν. 3845/2010 [(Φ.Ε.Κ. Α 65/6.5.2010) όπως αντικαταστάθηκε με τη διάταξη του άρθρου 24 του ν. 4038/2012 (Φ.Ε.Κ. Α 14/2.2.2012), δηλαδή όριο ηλικίας και όριο καταβαλλόμενων συντάξεων], και αφαιρουμένου του ποσού που τυχόν καταβλήθηκε σ' αυτόν, δυνάμει του συνδυασμού του άρθρου 114 του ν. 4714/2020 και της κ.υ.α. Φ.11321/35005/1528/13.10.2020, για την ίδια αιτία, αφού, κατά το τμήμα αυτό, η απαίτησή του έχει ικανοποιηθεί.

Τέλος, το αίτημα περί αναπροσαρμογής της σύνταξής του, ώστε να μην υπόκειται στις μειώσεις των ν. 4051/2012, 4093/2012 και 4387/2016, είναι απορριπτέο ως αβάσιμο για το χρονικό διάστημα από 12.5.2016 και εφεξής, αφού, από το εν λόγω χρονικό σημείο, η σύνταξή του επανυπολογίστηκε βάσει των διατάξεων του ν. 4387/2016, οι οποίες κρίθηκαν, καταρχήν, θεμιτές, με τις 1890 – 1891/2019 αποφάσεις της Ολομέλειας του Σ.τ.Ε., και δεν αμφισβητούνται ειδικότερα στο πλαίσιο της παρούσας δίκης.

15. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω, η κρινόμενη προσφυγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή, κατά τα ειδικώς οριζόμενα στο διατακτικό της παρούσας απόφασης. Εκ του καταβληθέντος παραβόλου, ποσό ύψους 12,50 ευρώ αποδίδεται στον προσφεύγοντα, ενώ το λοιπό ποσό (ύψους 12,50 ευρώ) καταπίπτει υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου (άρθρο 277 παρ. 9 εδ. γ του Κ.Δ.Δικ.). Τα δε δικαστικά έξοδα συμψηφίζονται μεταξύ των διαδίκων, λόγω της μερικής νίκης και ήττας αυτών (άρθρο 275 παρ. 1 του Κ.Δ.Δ).

Δια ταύτα

Δέχεται εν μέρει την προσφυγή.

Ακυρώνει την 965357/2017 πράξη της Διευθύντριας της Περιφερειακής Διεύθυνσης Παροχών του Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ε.Φ.Κ.Α., κατά το μέρος που μ' αυτήν έγινε δεκτό ότι η κύρια σύνταξη του προσφεύγοντα είχε υπολογιστεί ορθώς, εφαρμοζόμενων των διατάξεων των άρθρων 6 του ν. 4051/2012 και πρώτου παρ. ΙΑ υποπαρ. ΙΑ.5 περ. 1 και υποπαρ. ΙΑ.6 περ. 3 του ν. 4093/2012, κατά το χρονικό διάστημα 11.6.2015 – 11.5.2016.

Αποφαίνεται ότι ήταν μη νόμιμες οι, δυνάμει των ανωτέρω διατάξεων των ν. 4051/2012 και 4093/2012, περικοπές της κύριας σύνταξης του προσφεύγοντα, κατά το χρονικό διάστημα 11.6.2015 – 11.5.2016.

Αναγνωρίζει ότι ο καθ' ου Φορέας οφείλει να επιστρέψει στον προσφεύγοντα, νομιμοτόκως, από την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής (4.12.2018) και έως την εξόφληση, το ποσό που αντιστοιχεί στις ανωτέρω μη νόμιμες περικοπές περικοπές στην κύρια σύνταξή του κατά το χρονικό διάστημα 11.6.2015 – 11.5.2016, συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων (δώρων) εορτών και αδείας που θα ελάμβανε κατά το χρονικό διάστημα αυτό – υπό την επιφύλαξη, ως προς τα τελευταία, των περιορισμών και προϋποθέσεων που τίθενται από τις διατάξεις του άρθρου τρίτου παρ. 10 επομ. του ν. 3845/2010 (όπως είχε αντικατασταθεί και ίσχυε), και αφαιρουμένου του ποσού που τυχόν καταβλήθηκε σ' αυτόν, δυνάμει του συνδυασμού του άρθρου 114 του ν. 4714/2020 και της κ.υ.α. Φ.11321/35005/1528/13.10.2020, για την ίδια αιτία.

Διατάσσει την απόδοση ποσού ύψους 12,50 ευρώ εκ του καταβληθέντος παραβόλου στον προσφεύγοντα, και την κατάπτωση του λοιπού ποσού (ύψους 12,50 ευρώ) υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου.

Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων.

Η διάσκεψη του Δικαστηρίου έγινε στην Αθήνα στις 15.2.2022.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ